

Tatarerna har fått Bibeln

I den tatariska församlingen gläds man åt att det äntligen finns en bibel på modersmålet

TATARISKA BIBELN INVIGD

”**V**arför översätter vi Bibeln? Inte för att den ska stå på hyllan. Nu är det er tur. Läs den, sprid den! IFB kan inte göra det i ert ställe.” Så uppmanade **Vitalij Vojnov**, ledare för IFB’s kontor i Ryssland, under presentationen av

första hela Bibeln på tatariska i Tatarstans huvudstad Kazan i början av juni. Som vi skrev i förra Nyhetsbrevet bor endast en fjärdedel av de sex miljonerna tatarer i Tatarstan, övriga är kringstridda i andra delar av Ryssland och det forna Sovjet. Men nyheten om publiceringen hade sprid

dit sig genom TV, radio, tidningar och internet. Därför fanns även en del tatarer från Basjkortostan på invigningen.

Det är omkring 200 år sedan det första försöket att översätta Bibeln till tatariska gjordes, då med arabisk skrift. Det var först på 1860-talet som de första bibeldelarna trycktes med kyrillisk skrift. Även hela Bibeln, som nu är klar för första gången på tatariska, är tryckt med kyrillisk skrift som den används idag. IFB återupptog bibelöversättningsarbetet på tatariska 1975 och nu är alltså hela Bibeln äntligen klar.

Många på invigningen förundrades över Bibelns historia på tatariska och uttryckte sin tacksamhet till Gud och alla som medverkat och hjälpt till på

olika sätt. Det framkom bland annat i de tal och vittnesbörd som hölls.

Radik* berättade att han håller möten för tatarer och basjkirer i Moskva. En gång berättade han historien om den förlorade sonen för en tatar på ryska och mannen blev inte berörd. Sedan läste Radik samma historia för honom på tatariska och när han kom till ordet ulym (”min son”) på tatarska började mannen gråta. Han blev djupt berörd av att höra ordet på sitt hjärtas språk.

Ferida*, en av översättarna, berättade att hennes man har haft läsgrupper där även en muslimsk imam deltagit. Imamen hade läst i tre år på ett muslimskt seminarium men slutade efter att ha haft en dröm – han såg Koranen och Bibeln och Gud lade

handen på Bibeln. Då vaknade han. Senare döptes han men fortsatte att predika om Isa Mesih (Jesus Kristus) i moskén. Först älskade folk det men så småningom började de undra och till slut fick han sluta och flytta.

I en annan läsgrupp var det en kvinna som berättade för mullahn att hon läser Bibeln på tatariska. Då ville han också ha ett exemplar och nu läser även han.

Men Ferida själv, hur blev hon kristen? ”Under översättningens gång”, svarar hon. ”Jag var en from muslim från unga år, jag kunde alla böner på arabiska fast jag inte förstår språket och gjorde allt som en muslim skall. Min man var ateist. Men plötsligt en dag blev han kristen. Jag blev chock-

**namnen är fingerade*

ad, det var en tragedi för mig. Jag anklagade honom för att vara förrädare. Jag ville skilja mig från honom men min mamma sade: Låt bli. Titta på din syster, hon är gift med en muslim men han dricker, röker och är otrevlig mot henne. Din man gör inte det. Då lugnade jag ner mig.

En tid senare frågade min man om jag ville korrekturläsa några bibeltexter på tatariska eftersom jag var lärare. Det gjorde jag och ordet berörde mig. Det största intrycket gjorde en vers från Uppenbarelseboken 3:20: 'Se, jag står vid dörren och knackar. Om någon hör min röst och öppnar dörren, ska jag gå in...' När Nya Testamentet trycktes på tatariska 2001 blev jag döpt. Innan så vittnade min man för mig men jag gjorde

de motstånd. Jag trodde att Bibeln var för ryssar. Det var först genom ordet på tatariska som jag förstod och kunde ta emot budskapet.

Min mamma blev kristen två månader innan hon dog och min pappa bara två veckor innan han gick bort."

Jag träffar flera människor som berättar att många tatarer inte vet vad Koranen och Bibeln lär. En del tror, och de är väldigt många, att Iesus Hristos (Jesus Kristus) var ryss och Mohammed var tatar. Andra tror att bibliska personer som Musa (Moses), Ibrahim (Abraham), Daut (David), Isa (Jesus) var araber. Nu när Bibeln finns på tatariska kommer den att förändra bland annat kunskapen och inställningen till Bibeln.

Brane Kalcevic

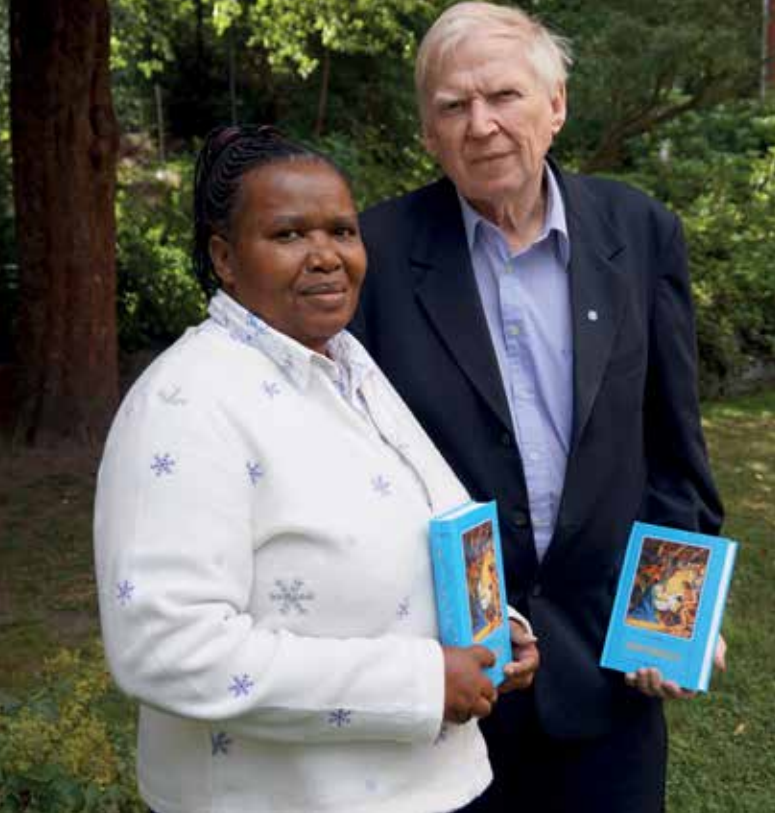
BIBEL PÅ KRIM-TATARISKA

Institutet har publicerat den första hela Bibeln på krimtatariska någonsin. Språket tillhör den turkiska språkfamiljen och talas av en kvarts miljon människor, framför allt på Krimhalvön i Svarta havet. Krimtatariska är släkt med – men inte det samma som – tatariska, som talas i den ryska delrepubliken Tatarstan.

De första översättningarna av Bibelns texter till krimtatariska (tidigare känd som kumaniska språket) gjordes på 1340-talet av franciskanermunkar som översatte evangeliedelar och bönen ”Fader vår”.

Bibelöversättning till krimtatariska återupptogs 1975 av Institutet för Bibelöversättning. Jonas bok trycktes 1978, Matteusevangeliet 1985. Under sovjettiden existerade inte krimtatarerna officiellt som folkgrupp över huvud taget. I sovjetiska folkräkningar 1959, 1970 och 1979 nämns de inte alls. Först i folkräkningen 1989 dyker de upp igen. Många års arbete har nu kulminerat i tryckningen av hela Bibeln i februari 2016.

SAHLBERGS PÅ IFB

I början av augusti hade vi besök av Carl-Erik och Overa Sahlberg. Carl-Erik har varit styrelseledamot i IFB och Overa har översatt vår Barnbibel till swahili. Vi diskuterade utgivningen av boken och distribution. Vi hoppas att finansieringen och andra frågor löser sig. Sahlbergs har en kristen bokhandel i Tanzania och sprider en hel del böcker genom den. De ser fram emot att få barnbibeln på swahili.

De berättade även om sitt arbete med föräldralösa barn, gudstjänster och andra projekt som de driver. De tjänar Gud och människor på ett fantastiskt sätt.

MÅNADENS PROJEKT

Vill du vara med och hjälpa till med tryckningen av barnbibeln på swahili? Skicka din gåva till månadens projekt.

NU KAN DU
SKÄNKA GENOM
TJÄNSTEN SWISH

Ange nummer
123 671 9611

I meddelandefältet kan
du ange vad din gåva ska
gå till.

Institutet för Bibelöversättning

Box 20100, 104 60 Stockholm
Tel. 08-722 23 40, Fax 08-722 23 45
e-post info@IBTnet.org
Bankgiro 148-3189

Raamatunkäännösinstituutti

Pl. 272, FI-00531 Helsinki, Finland
Tel. 09-774 43 50, Fax 09-739 795
e-post info.fin@IBTnet.org
Nordea Finland 206518-17911

IFB Nyheter

är gratis
och utkommer 11 gånger per år
Ansvarig utgivare: Branislav Kalcevic
Tryck: Skilltryck AB, Skillingaryd

GÖRAN LARSSONS SPALT

Ur Göran Larssons bok "Uppbrottet" (Andra Moseboken i judisk och kristen tradition), 2007, med hans tillstånd.

Vad betyder namnet Mose?

Det är säkert ingen tillfällighet att samma hebreiska ord som används om Noas ark – teva – också används för att beteckna den lilla papyrskorg i Nilflodens vatten där Mose är lagd (2:3). Där vilar inte bara ett litet barn utan också hoppet för ett helt folk, som i sin tur utsetts av Gud till att bli hans särskilda redskap för världens frälsning. I räddningen av det lilla ryms räddningen av det stora ...

Redan i det namn som Mose får antyds – som så ofta i Bibeln – vad som ska bli hans livsuppgift (jfr. Matt 1:21; 16:18). Namnet Mose är ett vanligt egyptiskt namn. Det kommer från ett ord med grundbetydelsen »föda» och förekommer oftast i sammansättningar med gudanamn, till exempel Ramose och Thutmose – som är vanliga namn på farao – och betyder då »Guden NN är född». Även namnet Ramses är en sammansättning av samma ord och betyder »[Solguden] Re har fött honom».

När den egyptiska prinsessan nu ger sin adoptivson detta egyptiska namn och det förklaras utifrån ett hebreiskt verb – masha – med betydelsen »dra upp ur» (2:10), kan vi givetvis inte tillämpa moderna regler för jämförande språkvetenskap på texten. I Bibeln utgår man farmför allt från hur orden låter (assonans) och vilka associationer de ger. Namnet Mose – på hebreiska Moshe – påminner onekligen om det hebreiska verbet ovan.

Men inte bara det; utan att veta det, ger faraos dotter i själva verket pojken ett namn som säger vem han är. Till formen är »Mose» nämligen ett aktivt particip och betyder ordagrant »han som drar upp» eller »han som för upp ur». Han som blivit räddad ur Nilfloden ska själv bli räddaren ur vattnets faror. Var det kanske denna djupare betydelse av namnet Mose som föresvävade profeten, när han skrev: »Då tänkte hans folk på gångna tider: Var är han som drog upp ur vattnet ...» (Jes 63:11; se också 2 Sam 22:17 och Ps 18:17)?

Göran Larsson är teolog, präst, lärare i hebreiska, bibelvetenskap, rabbinisk litteratur, judaica och judisk-kristna relationer.

 Följ oss på Facebook